

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E ARSIMIT
QENDRA E SHËRBIMEVE ARSIMORE

PROVIM I MATURËS SHTETËRORE 2026
I DETYRUAR - SESIONI I
GJUHË SHQIPE DHE LETËRSI

SKEMË VLERËSIMI

QBNND

Varianti A

9 qershor 2026

Shënim: Vlerësuesit e testeve janë trajnuar, që të vlerësojnë çdo përpjekje të nxënësit dhe të jenë të kujdesshëm, sidomos në pyetjet e hapura, të cilat kanë më shumë mundësi përgjigjeje dhe ku nxënësit shprehen shpesh dhe me përgjigje të përafërta.

Përgjigjet e sakta për çdo pyetje të testit

PJESA I

Berati

Pyetja 1	A	1 pikë
Pyetja 2	A	1 pikë
Pyetja 3	A	1 pikë
Pyetja 4	C	1 pikë
Pyetja 5	A	1 pikë
Pyetja 6	B	1 pikë
Pyetja 7	C	1 pikë
Pyetja 8	B	1 pikë
Pyetja 9	B	1 pikë
Pyetja 10	A	1 pikë

Pyetja 11   **3 pikë****Përgjigje e plotë:****Kundrinori:** vend të veçantë**Lloji:** kundrinor i drejtë**Me se është shprehur:** grup emëror

- 3 pikë**   Nëse nxënësi gjen kundrinorin, llojin e tij dhe me se është i shprehur.
2 pikë   Nëse nxënësi gjen kundrinorin dhe llojin e tij ose gjen kundrinorin dhe thotë me se është i shprehur.
1 pikë   Nëse nxënësi gjen vetëm kundrinorin.
0 pikë   Nëse përgjigjja është gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 12   **3 pikë****Përgjigje e plotë:****Forma e pashtjelluar foljore:** duke ndihmuar**Lloji:** përcjellore

- 2 pikë**   Nëse nxënësi gjen formën e pashtjelluar foljore dhe llojin e saj.
1 pikë   Nëse nxënësi gjen formën së pashtjelluar foljore.
0 pikë   Nëse përgjigjja është gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 13   **2 pikë****Model përgjigjeje:**

Në tekst përshkruhet Berati si një qytet me bukuri të veçantë, me vlera të pasura historike dhe kulturore.
 - Në këtë tekst theksohet arkitektura karakteristike dhe pamja mbresëlënëse.

- 2 pikë**   Nëse nxënësi tregon si përshkruhet qyteti i Beratit dhe se çfarë theksohet në të.
1 pikë   Nëse nxënësi tregon vetëm si përshkruhet qyteti i Beratit ose vetëm se çfarë theksohet në të.
0 pikë   Nëse përgjigjja është gabim ose nuk përgjigjet fare.

Shënim: Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë jep një formulim më ndryshe se modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë

Pyetja 14   **3 pikë****Model përgjigjeje:**

Karakteristikat e tekstit përshkrues:

- Jep një përshkrim të detajuar të një personi, vendi ose objekti.
- Përdor detaje shqisore për të krijuar një pamje të qartë.
- Përdor kryesisht kohën e tashme të foljeve.
- Përqendrohet te cilësitë dhe tiparet.
- Mbizotërojnë mbiemrat.

- 3 pikë**   Nëse nxënësi rendit tri karakteristika të tekstit përshkrues.
2 pikë   Nëse nxënësi rendit dy karakteristika të tekstit përshkrues.
1 pikë   Nëse nxënësi rendit një karakteristike të tekstit përshkrues.
0 pikë   Nëse përgjigjja është gabim ose nuk përgjigjet fare.

Shënim: Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë jep një formulim më ndryshe se modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 15   **3 pikë****Model përgjigjeje****Detaji 1**   Përshkrimi i lumit Osum që e ndan qytetin në dy lagje.**Detaji 2**   Përshkrimi i kalasë.**Shpjegimi:**   Këto detaje pamore ndihmojnë lexuesin të krijojë një imazh të qartë të qytetit duke e bërë përshkrimin më të gjallë.**3 pikë**   Nëse nxënësi gjen dy detaje pamore dhe bën shpjegimin e tyre.**2 pikë**   Nëse nxënësi gjen vetën dy detaje pamore ose gjen një detaj pamor dhe bën shpjegimin e tij.**1 pikë**   Nëse nxënësi gjen vetëm një detaj pamor.**0 pikë**   Nëse përgjigjja është gabim ose nuk përgjigjet fare.

Shënim: Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë jep një formulim më ndryshe se modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 16   **3pikë****Përgjigje e plotë:****Fakti**   Berati është pjesë e Trashëgimisë Botërore të UNESCO-s.**Opinion**   Për të mos u harruar pa përmendur janë edhe Qendra Mesjetare në Berat dhe kuzhina e famshme e këtij qyteti.**2 pikë**   Nëse nxënësi gjen një fakt dhe një opinion.**1 pikë**   Nëse nxënësi gjen vetëm faktin ose vetëm opinionin.**0 pikë**   Nëse përgjigjja është gabim ose nuk përgjigjet fare.

Shënim: Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë jep një formulim më ndryshe se modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

PJESA II**Viktor Hygo****Katedralja e Parisit****Pyetja 17**   **B**   **1 pikë****Pyetja 18**   **C**   **1 pikë****Pyetja 19**   **D**   **1 pikë****Pyetja 20**   **B**   **1 pikë****Pyetja 21**   **D**   **1 pikë****Pyetja 22**   **D**   **1 pikë****Pyetja 23**   **B**   **1 pikë****Pyetja 24**   **A**   **1 pikë****Pyetja 25**   **D**   **1 pikë****Pyetja 26**   **A**   **1 pikë**

Pyetja 27   **2 pikë****Përgjigje e plotë:****Ilustrimet:**

1. Por, megjithë këtë shëmtim, tërë figura e tij shprehte një forcë, zhdërvjelltësi dhe guxim të hatashëm.
2. Përrjashtim i çuditshëm nga ajo rregull e përgjithshme, sipas së cilës forca, sikundër bukuria, duhet të burojë nga harmonia.
3. Kuazimodoja, i zymtë e hijerëndë,
4. Kur u duk ky lloj ciklopi

- 2 pikë**   Nëse nxënësi identifikon dy ilustrime.
1 pikë   Nëse nxënësi gjen një ilustrim.
0 pikë   Nëse nxënësi përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 28   **3 pikë****Përgjigje e plotë:**

Reagimi 1: mahnitja dhe admirimi.

Reagimi 2: sharjet e grave ose magjepsja e burrave që e brohorisin.

Shkaku : pamja jashtëzakonisht e shëmtuar e Kuazimodos.

- 3 pikë**   Nëse nxënësi gjen dy reagimet e turmës dhe shkaku.
2 pikë   Nëse nxënësi gjen vetëm dy reagimet.
1 pikë   Nëse nxënësi gjen vetëm një reagim.
0 pikë   Nëse nxënësi përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Shënim: Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë jep një formulim më ndryshe se modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 29   **3 pikë****Përgjigje e plotë:**

Shpjegimi : Fjalët e Kopenolit e theksojnë edhe më shumë pamjen e shëmtuar të Kuazimodos duke e bërë atë të jashtëzakonshme. Ato e hiperbolizojnë habinë e Kopenolit kur shikon Kuazimodon.

Marrëdhënia e fjalëve: Fjalët janë në marrëdhënie kontrasti me njëra-tjetrën.

- 3 pikë**   Nëse nxënësi bën shpjegimin e plotë dhe zbulon marrëdhënien mes fjalëve.
2 pikë   Nëse nxënësi bën një shpjegim të pjesshëm dhe zbulon marrëdhënien mes fjalëve.
1 pikë   Nëse nxënësi zbulon marrëdhënien mes fjalëve.
0 pikë   Nëse nxënësi përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Shënim: Nxënësi do të marrë pikë edhe kur në përgjigjen e dhënë jep një formulim më ndryshe se modeli i përgjigjes, por që komisioni i vlerësimit e gjykon të saktë.

Pyetja 30   **3 pikë****Model përgjigjeje:**

Atmosfera e këtij fragmenti është e jashtëzakonshme, entuziaste, euforike. Turma është e magjepsur nga pamja e Kuazimodos dhe e ndarë në dy grupe që reagojnë në mënyra të ndryshme. Disa i shtojnë tensionin atmosferës duke i ngjitur gjithfarë nofkash e disa duke brohoritur.

Detajet që mund të përdorë: majmun shëmtaraq, sa i lig, aq edhe i shëmtuar, shëmtim i përsosur, ishin magjepsur e po brohorisin etj.

- 3 pikë**   Nëse nxënësi bën një përshkrim të plotë me detaje nga fragmenti, përdor gjuhë përshkruese dhe leksik të zgjedhur.
- 2 pikë**   Nëse nxënësi bën një përshkrim të pjesshëm pa përdorur detajet.
- 1 pikë**   Nëse nxënësi identifikon detajet e atmosferës.
- 0 pikë**   Nëse nxënësi përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 31   **4 pikë****Përgjigje e plotë:**

Detajet fizike : alamet koke, e mbuluar me flokë të kuqërremtë e të kreshpëruar; një gungë e madhe midis dy supeve etj.

Detajet shpirtërore: i zyrtë e hijerëndë, guxim të hatashëm.

- 1 pikë**   Nxënësi merr 1 pikë për çdo detaj që identifikon.
- 0 pikë**   Nëse nxënësi përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

Pyetja 32   **1 pikë****Model përgjigjeje:**

Autori zgjedh të mos u japë emra personazheve, sepse synon të përgjithësojë përshtypjen e tyre për Kuazimodon.

- 1 pikë**   Nëse nxënësi bën shpjegimin e kësaj zgjedhje nga autori.
- 0 pikë**   Nëse nxënësi përgjigjet gabim ose nuk përgjigjet fare.

PJESA III**Pyetja 33**   **8 pikë**

Për pjesën ese do të ndiqen në vlerësim kriteret e mëposhtme:

Shtjellimi i idesë   **2 pikë**

- shkruan një ese, e cila mbështetet në rëndësinë që kanë udhëtimet në jetën e njeriut ose në çdo përvojë personale të nxënësit lidhur me këtë temë;
- shtjellon përjetime nga ngjarje të cilat kanë ndikuar në jetën e tij;
- shtjellon ngjarje që i kanë ndryshuar këndvështrimin për botën;
- sjell përfytyrime në formën e historive të krijuara;
- zbërthen bërthamën e temës së dhënë .

Organizimi dhe struktura **2 pikë**

- përdor strukturë të qartë eseje: hyrje – zhvillim – mbyllje;
- siguron kalimin rrjedhshëm në paragrafët zhvillues;
- grupon çështjet në paragrafë të organizuar drejt, qartë, saktë dhe në mënyrë të plotë e të logjikshme;
- zgjedh dhe përdor konektorët e duhur për të siguruar koherencën dhe kohezionin e tekstit. Këta janë të shumëllojshëm dhe i shmangen fjalorit të gjuhës së përditshme;
- përcjell konkluzionin personal në raport me temën (paragrafi përmbyllës).

Stili dhe origjinaliteti **2 pikë**

- përdor një gjuhë të qartë dhe origjinale, për krijimin e një përshtypjeje të plotë për atë që shprehet në raport me temën;
- përdor një gjuhë të pasur me detaje të shumta që mbështetin idenë dhe që ndikojnë dhe vënë në lëvizje imagjinatën e lexuesit;
- përdor gjuhë subjektive dhe shpesh format shpjeguese gërshetohen me detaje përshkruese;
- përdor fjalor të pasur dhe të shumëllojshëm, me shprehje të zgjedhura që sigurojnë origjinalitet në shkrim dhe dëshmojnë për një formim të mirë jo vetëm letrar, por edhe gjuhësor.

Saktësia gjuhësore **2 pikë**

- përdor drejt struktura të fjalive, të cilat mbështetin nga pikëpamja gjuhësore përmbajtjen e esesë;
- shkruan pa gabime fjalë të përdorimeve të shpeshta (ose jo), si dhe ndërton drejt, sipas kuptimit apo kumtimit, të gjitha llojet e fjalive;
- përdor saktë shenjat e pikësimit, të të gjitha llojeve: pikë, presje, dy pika, pikëçuditëse, pikëpyetje, vizë ndarëse etj., gjë që dëshmon për njohje shumë të mirë të rregullave të drejtshkrimit të gjuhës shqipe;
- shkruan saktë nga pikëpamja e drejtshkrimit, sintaksës e pikësimit, gjë që mbështet në mënyrë të plotë strukturën e fjalive.

Shënim: Në vlerësimin e esesë, rubrikat që do të vlerësohen nuk mund të shihen të palidhura me njëra-tjetrën, pasi ato nuk mund të kenë një mëvetësi të plotë, ato shihen në harmoni. Komisioni i vlerësimit do të vlerësojë çdo përpjekje të nxënësit.